

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/247239,Prace-poszukiwawcze-na-Cmentarzu-Komunalnym-przy-ul-Panewnickiej-w-Katowicach.html>
09.09.2026, 03:47

Prace poszukiwawcze na Cmentarzu Komunalnym przy ul. Panewnickiej w Katowicach

08.09.2026

[Biuro Poszukiwań i Identyfikacji Poszukiwania](#)

W dniach 31 sierpnia – 4 września 2026 r. zespół Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN, we współpracy z Oddziałową Komisją Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach, przeprowadził prace poszukiwawcze na Cmentarzu Komunalnym przy ul. Panewnickiej w Katowicach.

Celem działań było odnalezienie nieznanego miejsca spoczynku żołnierzy podziemia niepodległościowego: Zbigniewa Kozłowskiego, Władysława Derejskiego i Wilhelma Sadłocha. Wszyscy trzej zostali skazani na karę śmierci wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Katowicach i w październiku 1946 r. straceni w katowickim więzieniu przy ul. Mikołowskiej.

Zbigniew Kozłowski ps. Konrad, syn Bolesława i Eleonory z domu Schmidt, urodził się 25 maja 1922 r. w Warszawie. W czasie okupacji niemieckiej wstąpił do Armii Krajowej na Lubelszczyźnie do oddziału Bronisława Kozunia ps. Trawka, Turnus. Od czerwca do listopada 1945 r. był członkiem Pogotowia Akcji Specjalnej Narodowych Sił Zbrojnych Okręgu VII pod dowództwem Jerzego Wojciechowskiego pseud. Om, Leon. Celem organizacji było zdobywanie środków finansowych potrzebnych na zapomogi dla rodzin żołnierzy NSZ, którzy zginęli lub trafili do więzienia. Oskarżony za przynależność do NSZ, nielegalne posiadanie broni i zabór mienia przy użyciu broni został skazany na karę śmierci, która została orzeczona jako kara łączna. 26 czerwca 1946 r. Wojskowy Sąd Rejonowy w Katowicach w składzie sędziowskim: mjr Mieczysław Janicki (przewodniczący), Józef Szymaszkiewicz, Ignacy Suzionek skazał Zbigniewa Kozłowskiego na karę śmierci. Najwyższy Sąd Wojskowy utrzymał w mocy wyrok WSR w Katowicach, a prezydent Krajowej Rady Narodowej decyzją z 17 września 1946 r. nie skorzystał z prawa łaski. Wyrok śmierci przez rozstrzelanie został wykonany 09.10.1946 r. w katowickim więzieniu przy ul. Mikołowskiej.

Władysław Derejski ps. Żyd, syn Teofila i Julii z domu Stęplewskiej, urodził się 04 kwietnia 1909 r. w Niegowonicach w powiecie zawierciańskim. Po zakończeniu II wojny światowej był członkiem grupy dywersyjnej działającej na terenie powiatów zawierciańskiego i będzińskiego. W 1946 r. grupa ta utrzymywała kontakty z oddziałem Delegatury Sił Zbrojnych – Ruch Oporu Armii Krajowej pod dowództwem Władysława Musialika ps. Bolesław i organizowała, m.in., akcje zbrojne na funkcjonariuszy UB i MO. 9 października 1946 r. WSR w Katowicach w składzie sędziowskim: Mieczysław Janicki (przewodniczący), Tadeusz Makowski, Bolesław Grodowski skazał Władysława Derejskiego na karę śmierci, którą wykonano przez rozstrzelanie 24 października 1946 r. w katowickim więzieniu przy ul. Mikołowskiej.

Wilhelm Sadłocha ps. Borys, syn Dominika i Magdaleny ur. 10 listopada 1920 r. w Granicy, w powiecie pszczyńskim. Po II wojnie światowej działał w organizacji nieafiliowanej pod szyldem Wolność i Niezawisłość operującej w powiecie pszczyńskim. 23 września 1946 r. WSR w Katowicach w składzie sędziowskim: Julian Giemborek (przewodniczący), Władysław Nitka, Michał Katyński skazał Wilhelma Sadłochę na karę śmierci, którą wykonano przez rozstrzelanie

23 października 1946 r. w katowickim więzieniu przy ul. Mikołowskiej.

W wyniku przeprowadzonych prac poszukiwawczych, zgodnie z decyzją prokuratora, podjęto szczątki, które według wstępnej oceny antropologicznej mogą należeć do poszukiwanych osób. W dalszej kolejności będą one poddane analizie antropologicznej oraz badaniom genetycznym w ramach prowadzonego śledztwa OKŚZpNP w Katowicach.

BPiI IPN, 8.09.2026 r.

Fot. Adam Kondracki (IPN)

[Poprzedni Strona](#)

Katowice

Poszukiwania